

Kirke? Det berører jo vistnok kun Følgekirken Menighed, saa at det for saa vidt kan være mig ligegyldigt; men jeg antager dog, at man ogsaa i Følgekirken ønsker en Gang med Tiden i det Mindste at naae til selvstændige Menigheder med selvstændige Formuer, saa at der kan trives et selvstændigt religiøst Liv herhjemme. Dog det er naturligvis en Sag, som jeg ikke tør tillade mig at fælde nogen Dom i; det maa de Herrer afgjøre selv. Jeg for mit Bedkommende har kun villet gjøre opmærksom paa, hvilke Konsekvenser en saadan Afløsning af Tienden vil have, og for mig har det i alt Fald den praktiske Betydning, at jeg foreløbig vil stemme imod enhverformhelst Lov, der gaar ud paa at drage Tienden og andre kirkelige Fonds ind i Statskassen, og det ikke fordi jeg tror, at Følgekirken skulde have nogen Eiendomsret over disse Midler, thi for den Mening har jeg ikke hørt noget holdbart Argument, men fordi jeg mener, at det slet ikke er Eiendoms spørgsmaalet, det her kommer an paa, men et Besigtelses spørgsmaal, det Spørgsmaal nemlig, om de Midler, der fra Arilds Tid ere tillagte Menighederne, hvorover Dispositionsretten væsentlig har tilkommet dem, og som have været bestemte til at tilfredsstille Menighedernes Fornødenheder, bør kunne formindskes eller tilintetgjøres, selv om dette kan have de alvorligste Følger for det religiøse Liv, ja, for hele det aandelige Liv i Landet, hvilket ikke heller kan være mig ligegyldigt. For mig staar Sagen saaledes, at til at afløse Tienden er det ikke nok, at Statskassen er tilbøielig til at bære de Tab, som kunne følge dermed, ikke nok, at Tiendecierne faae Erstatning, og at Tiendeyderne kunne have Lyst til at afløse; men hvad det væsentlig kommer an paa, er, om man virkelig kan anse det for stemmende med Menighedernes sande Færd, at Tienden afløses, og at de selv blive gjorte formuesløse. Derom kunne disse for Dieblisset ikke selv have nogen Mening; thi Betingelserne for, at de skulle kunne bedømme Forholdet, er en langt større Selvstændighed, en ganske anden Udvikling i hele det kommunale Liv paa dette Omraade, end der eksisterer her i Landet; men jeg kan ikke se rettere, end at det i alle Tilfælde er i høit Grad forhaftet, at ville gribe ind i og disponere over disse Midler, som have en saa stor Betydning for de Forhold, som de nærmest Interesserede for Dieblisset maatte ere ude af Stand til at vurdere. Jeg anser det under disse Omstændigheder for en Pligt for mig, der holder paa Frihed for mig og mine Trosvæddere, her at værne om Frihed for Andre, og det bliver derfor, i Behold til hvad jeg ovenfor har udviklet, en Selvfølge, at jeg modsætter mig ethvert Forslag, der gaar ud paa at berøve Menighederne den dem tillagte Formue. Derfor stemmer jeg imod dette og imod ethvert andet Tiendeafsløsningsforslag, der maatte fremkomme i Aar eller de følgende Aar.

D. Hansen: Jeg er overbevist om, at det ærede Medlem for Maribo Amts 2den Valgkreds (Frederiksen) har saa meget Kjendskab til Hypothekforholdene med Hensyn til faste Eiendomme, at det ikke kan være ham ubekendt, at det er en meget væsentlig Forskjel for en Prioritetshaver, om han foran sig blot har en Grundbyrde, en aarlig Rente, der betales af en Kapital, eller om han har en Kapital paa første Prioritet, der maatte endog kan opsiges til enhver Tid. Han vil deraf kunne slutte, at det er en meget væsentlig Forskjel for en Prioritetshaver, om det, han har foran sig, er en Tiendeydelse, som den nu finder Sted, eller en Tiende, forandret til en Kapital, der, om den end ikke kan opsiges med et halvt Aars Varjel, dog bliver at afbetale med visse Afdrag om Aaret eller et vist Antal Procent, f. Ex., som jeg sidst nævnte, 20 pCt.; dette medfører en meget væsentlig Forskjel. Enhver, der agter at laane Penge ud i en fast Eiendom, ser først og fremmest paa, hvorledes Prioritetsforholdene ere, om der er større Kapitaler, som kunne opsiges med kort Varjel, eller om der er aarlige Byrder eller Kapitaler, der kun kunne opsiges med meget længere Varjel. Derfor § 12 kan tænkes gennemført som Lov, sler der en Tilbedættelse af velerhvervede Rettigheder og en Forringelse af de Prioriteters Stilling, der staa bagefter Tienden, hvad jo alle Prioriteter gjøre. — Da jeg sidst havde Ordet, vilde jeg ikke udtale mig videre om Lovforslaget, fordi det forekom mig, at det droges med Øden, men jeg vilde blot lette min Samvittighed for denne juridiske Bemærkning. Nu er der imidlertid fremkommet nogle Bemærkninger fra det ærede Medlem for Københavns Amts 5te Valgkreds (Holstein-Ledreborg), for hvilke jeg er ham overordentlig taknemmelig, og som foranledige mig til at gjøre opmærksom paa, at det Standpunkt, man her i Dag har hævdet, er det samme, som jeg forleden under Forhandlingen om Præstelønningsloven søgte at have overfor Flertallets Tilbøielighed til at centralisere, at drage Tienden ind i Statskassen og at lømme alle Præsterne i Menighederne af denne. Jeg staar paa samme Standpunkt som den sidste ærede Taler, idet jeg mener, at det vil være et Overgreb lige overfor Menighederne og Kommunerne, naar man fratager dem de Midler, som fra Arilds Tid ere henlagte til Præsternes Lønning og til Kirkerne, og drager dem ind i Statskassen. Jeg vil ligesom det ærede Medlem til enhver Tid stemme imod saadanne Forsøg paa Overgreb fra Statens Side.

B. Holm: De Bemærkninger, som ere faldne fra den ærede sidste Taler og fra det ærede Medlem for Københavns Amts 5te Valgkreds (Holstein-Ledreborg), kunne dog kun gjælde Præstetienden, idet der jo ikke kan være Tale om de andre to Tiender. Hvad Kirketienden angaar,